

Kader internationalisering

2025-2030

Gemeente Oss

Inhoud

Voorwoord 4

Samenvatting 5

1.Inleiding 7

2. Internationalisering: wat kan het opleveren en wat vraagt het 9

- Versterking van de economie 9
- Leren van en met anderen 9
- Profilering 9
- Toegang tot middelen 10
- Afstemming met de buren 10
- Bijdrage aan de Global Goals 10
- Randvoorwaarden voor succesvolle internationalisering 10

3. Waar staan we als Oss 13

- Schaalsprong 13
- Focus 13
- Bilaterale partnerschappen 14
- Het verwerven van Europese subsidies en beleidsbeïnvloeding 15
- Deelname aan internationale (kennis)netwerken 16
- De acquisitie van bedrijven en investeerders 16
- Deelname aan internationale evenementen en participeren in delegaties 17
- Ontvangsten van internationale delegaties en bedrijven 17
- Noodhulp 18
- Global Goals 18

4. Onze netwerkpartners 20

- Provincie Noord-Brabant 20
- Brabantse OntwikkelingsMaatschappij (BOM) 21
- BrabantStad 21
- Agrifood Capital 21
- VNG 21
- VNG International 22
- G40 stedennetwerk 22

5. Strategie en afwegingskader 23

Criteria en argumenten....23
a. De inhoudelijke link met Oss....23
b. Rol van de gemeente en behoeften van onze partners....23
c. Potentiële toegevoegde waarde....23
d. Omgevingsfactoren....24
e. Realiseerbaarheid....24
Gevolgen voor afzonderlijke activiteiten....24
Bilaterale vriendschapsrelaties....24
Deelname aan handelsmissies, buitenlandse reizen en bezoek van evenementen....24
Ontvangst van delegaties vanuit landen buiten Europa....25
Acquisitie van bedrijven en instellingen....25
Ondersteuning bij rampen en noodhulp....25
Benutten van kansen binnen Europa....26
Deelname aan internationale (kennis)netwerken....26
Global Goals....27
Strategie....27
Bijlage 1: Ontwikkelingen in andere gemeenten....28
Bijlage 2: Decentrale contacten met China....30
Bijlage 3: Geraadpleegde bronnen....31

Voorwoord

Internationalisering zie je overal om je heen. Op straat, op school, in de winkel en voor veel mensen ook op hun werk. En dat is al eeuwenlang zo. Romeinen, Spanjaarden en Fransen lieten allemaal hun sporen achter in Oss. De heren van Ravenstein en Megen waren Duitse vorsten, Lith was in Luikse handen. In 1748 werden in Oss internationale vredesbesprekingen gehouden. In de 19e en 20e eeuw werden in Oss bedrijven opgericht en innovaties ontwikkeld die mede de basis vormden voor grote multinationals zoals Unilever en Organon (margarine, commerciële productie van insuline, anticonceptiepil). Ook in Ravenstein en in andere kernen ontstonden bedrijven die internationaal succesvol waren. De ligging van Oss aan de Maas, onze haven en de spoorverbinding hebben daar zeker een rol in gespeeld.

Tegenwoordig vangen we in Oss Oekraïners op, hebben we een Poolse supermarkt en worden onze landbouwproducten internationaal afgezet. Zelf trekken we er ook op uit. Bijna iedereen gaat wel eens op vakantie in het buitenland of loopt er stage. Meer dan 30 Osse bedrijven doen internationaal zaken buiten Europa. We hebben een farmasector die er internationaal toe doet en profileren ons – ook internationaal - samen met de regio als Agrifood Capital. Over steeds meer onderwerpen maakt Nederland samen met andere landen afspraken binnen de Europese Unie. Er wonen in onze gemeente meer dan 131 verschillende nationaliteiten. De vraag is dus niet óf we internationaal actief willen zijn, maar hoe.

Oss groeit in omvang en daarmee groeit de gemeente ook in ambitie. In de provincie en landelijk laten we steeds vaker van ons horen, bijvoorbeeld door een actieve rol te nemen binnen de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) en binnen de G40 (de grote en middelgrote steden van Nederland) en sinds kort ook als deelnemer binnen Brabantstad (7 grootste steden van Brabant). Al deze gremia hebben ook een internationale oriëntatie, en daarmee openen zich steeds nieuwe deuren. Om effectief te kunnen zijn in onze internationale activiteiten is het belangrijk dat we als gemeentelijke organisatie een heldere focus kiezen voor onze activiteiten. Met deze nota bieden we daar het kader voor.

Burgemeester Wobine Buijs-Glaudemans

Samenvatting

Internationalisering: meerwaarde en randvoorwaarden

Gemeenten hebben verschillende motieven om internationaal actief te willen zijn. Het kan helpen om de economie te versterken, in de profilering van de gemeente - ook richting binnenlandse partners, ze willen aanspraak maken op Europese middelen, ze willen leren van ervaringen in het buitenland of hun eigen kennis delen. Een effectieve internationale strategie vraagt om:

- Een heldere profilering
- Focus en prioriteiten
- Slimme coalities op verschillende schaalniveaus
- Koersvast en inzet voor de lange termijn
- Borging in de organisatie

Oss en Internationalisering: strategie

Internationalisering is geen doel op zich. We zetten het in als middel om onze gemeentelijke doelen te bereiken en te versterken. Dit kader geeft daarom richting aan de manier waarop we met een aantal grotere, strategischere vragen willen omgaan, zoals onze inzet richting 'Europa'. We willen werken vanuit het 'DNA' van Oss, en aansluiten bij het Coalitieakkoord en de Kadernota. Daar gaan we een aantal opgaven uitlichten waarmee we internationaal goed uit de voeten kunnen – bijvoorbeeld omdat ze aansluiten bij de Europese prioriteiten en die van onze partners. Een definitieve keuze daarover maken we in het verlengde van de public affairs strategie die we aan het ontwikkelen zijn. Daarmee zorgen we voor een heldere profilering en maken we scherper waar we internationaal de focus leggen.

Keuzehulp: criteria en argumenten

Dit kader biedt helderheid over de afweging die we maken als het gaat om (deelname aan) internationale activiteiten, zoals handelsmissies, bezoeken van buitenlandse delegaties en bilaterale partnerschappen. Daarvoor hanteren we de volgende criteria en argumenten:

- Inhoudelijke link met Oss (aansluiting bij onze economische speerpuntsectoren, bijdrage aan onze prioritaire opgaven, relatie met de kernwaarden van Oss).
- Behoeften van onze lokale partners (bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties)
- Potentiële toegevoegde waarde (versterking van de Osse economie, leren van en met anderen, toegang tot additionele middelen, profilering)
- Omgevingsfactoren (geopolitieke situatie, afbreukrisico's, aansluiting op nationale/Europese strategieën, bevorderen maatschappelijk verantwoord ondernemen, mensenrechten, bijdrage aan Global Goals)
- Realiseerbaarheid (afweging gemeentelijke prioriteiten, lange termijneffect, verhouding kosten-baten)

Consequenties

Aan de hand van deze criteria schetsen we wat dit betekent voor een aantal activiteiten die we ontplooien en voor vragen die regelmatig op ons afkomen.

- Zolang er vanuit onze Triple Helix partners geen duidelijke vraag komt om de bilaterale contacten met Taizhou (China) en An Giang (Vietnam) te intensiveren, zetten we deze op een laag pitje. We gaan op dit moment geen nieuwe vriendschapsbanden aan.
- We nemen deel aan internationale handelsmissies en andere reizen buiten Europa, als er een relatie is met farma / als het van belang is voor Pivot Park, of als er een relatie is met UNESCO Learning Cities. Binnen Europa nemen we deel aan activiteiten die bijdragen aan onze beleidsdoelen, en/of die gekoppeld zijn aan onze deelname aan samenwerkingsverbanden zoals BrabantStad en Agrifood Capital.
- Voor de beoordeling van verzoeken om delegaties te ontvangen vanuit landen buiten Europa laten we meewegen of het bezoek meerwaarde heeft voor onze partners (binnen en buiten de gemeente), of er sprake is van bestaande relaties, of er Triple Helix deelname is en of er meerwaarde kan worden gecreëerd in relatie tot de Global Goals. We ontvangen in principe maximaal drie delegaties per jaar.
- Acquisitie van bedrijven, bijvoorbeeld voor Pivot Park, ligt bij onze samenwerkingspartners (met name de BOM). Waar gewenst vervullen we als gemeente een faciliterende rol.
- Ondersteuning bij rampen en noodhulp stemmen we bij voorkeur af binnen de VNG en we geven de voorkeur aan gezamenlijke boven solo-acties. We leveren het liefst een bijdrage via de VNG aan lokale overheden ter plekke, bijvoorbeeld door kennis en capaciteit vanuit onze gemeentelijke organisatie aan te bieden. Betrokkenheid vanuit de Osse gemeenschap is een belangrijk argument om als gemeente bij te dragen.
- Een eventuele deelname aan nieuwe internationale (kennis)netwerken koppelen we aan de te ontwikkelen strategische agenda voor Oss en de public affairs agenda.
- We voelen de morele verplichting om een actieve rol te blijven spelen in de realisatie van de Global Goals. Dat doen we onder andere door het Global Goals Platform Oss te blijven ondersteunen.
- Met UNESCO Learning Cities hebben we gekozen voor deelname aan een internationaal netwerk, dat opereert op een voor Oss belangrijk onderwerp waarop we ook het nodige te bieden hebben: de relatie onderwijs-arbeidsmarkt-bedrijfsleven. Dit is voor ons de komende jaren in elk geval één van de thema's waarop we internationaal actief willen zijn.

Samenwerking

Oss participeert in een groot aantal samenwerkingsverbanden en heeft contacten met andere organisaties, die ons kunnen helpen bij onze internationale inzet. Daarom werken we nu al nauw samen met bijvoorbeeld de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij en de provincie Noord-Brabant, en stemmen we onze activiteiten af met andere steden en gemeenten in Brabantstad, de G40 en binnen de VNG. Dat blijven we in de toekomst doen, waarbij we scherper willen kijken waar onze inzet de grootste meerwaarde oplevert in het licht van onze prioriteiten. Daarmee zetten we ontwikkelingen in gang die ons voor langere tijd, voor de komende tien jaar, gaan helpen om onze doelen te realiseren.

1.Inleiding

Aanleiding

De behoefte aan een nieuw kader voor internationalisering komt voort uit een aantal hele praktische vragen van verschillende aard, die de afgelopen tijd onze aandacht hebben gevraagd. Zo ontvangen we bijvoorbeeld regelmatig verzoeken vanuit steden in het buitenland, of het mogelijk is om met een delegatie Oss te bezoeken. We krijgen jaarlijks de nodige uitnodigingen voor deelname aan handelsmissies en conferenties en beurzen in het buitenland. In het geval van grote internationale rampen worden we benaderd met het verzoek om bij te dragen aan het verlenen van noodhulp. Hoe gaan we om met de vriendschapsbanden die we hebben met twee steden in Azië?

Daarnaast liggen er ook meer strategische vragen, die samenhangen met de groei van onze gemeente en de nieuwe samenwerkingsverbanden waar we sinds kort deel van uitmaken en die ook internationaal nieuwe mogelijkheden bieden. In welke internationale netwerken participeren we wel en in welke niet? Hoe zorgen we voor een duidelijke positionering van Oss binnen het provinciale, nationale en internationale netwerk op het gebied van internationalisering? Hoe profiteren we optimaal van de kansen die Europese fondsen bieden?

Als gemeente hebben we ons gecommitteerd aan de Global Goals, de wereldwijde doelen voor duurzame ontwikkeling die de Verenigde Naties in 2015 hebben vastgesteld. Ook dat is onderdeel van dit kader.

Afbakening

Internationalisering is geen doel op zich. We zetten het in als middel om onze gemeentelijke doelen te bereiken en te versterken. Met dit kader maken we helder hoe we de afweging maken als het gaat om (deelname aan) internationale activiteiten. Daarnaast geven we aan hoe we internationalisering willen koppelen aan de positionering van Oss, om zo een duidelijke focus te creëren. Het kader helpt ons om de keuzes die we maken te kunnen onderbouwen, en efficiënt met onze mensen en middelen om te kunnen gaan. We willen de bijdrage die onze internationale activiteiten en betrekkingen kunnen leveren aan de Osse samenleving en de Osse economie optimaliseren. Omdat Oss nog bezig is met het uitrollen van haar strategie om ook als organisatie de gewenste schaalsprong te kunnen maken , geven we op een aantal vragen – bijvoorbeeld hoe we om willen gaan met ‘Europa’ - een voorlopig antwoord.

We sluiten aan bij vigerend beleid en bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden. We maken geen nieuw beleid, maar maken inzichtelijk waar internationalisering een logische keuze is gezien de ambities van de gemeente Oss en onze partners.

Proces

Bij de totstandkoming van deze nota hebben we een analyse gemaakt van de internationale activiteiten van de gemeente Oss op dit moment. We hebben gesprekken gevoerd met de belangrijkste partners in Oss, om een goed beeld te krijgen van de toegevoegde waarde die onze partners ervaren van de activiteiten die we nu uitvoeren, en hun behoeften voor de toekomst. Ook

hebben we gesproken met partijen waar we in de regio en de provincie mee samenwerken. In de bijlage is een lijst met gesprekspartners opgenomen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de vraag wat internationalisering kan opleveren en wat nodig is om hier als gemeente effectief mee bezig te zijn. Hoofdstuk 3 beschrijft waar we als gemeente staan op het moment van schrijven van dit kader – de uitgangspositie. In hoofdstuk 4 laten we zien welke samenwerkingspartners we hebben en in welke relevante overlegstructuren we zitten. Daarmee laten we zien dat we niet alles zelf in ons eentje hoeven te doen, maar dat we gebruik kunnen maken van de samenwerkingen die er al zijn. En in hoofdstuk 5 tenslotte, presenteren we de afwegingscriteria.

2. Internationalisering: wat kan het opleveren en wat vraagt het

De redenen om als gemeente te investeren in internationalisering zijn divers. Voor Oss zijn de belangrijkste:

- Versterking van de economie
- Leren van en met anderen
- Profilering
- Toegang tot middelen
- Afstemming met de buren
- Bijdrage aan de Global Goals

Versterking van de economie

Het versterken van de lokale en regionale economie is een belangrijke drijfveer om aan internationale samenwerking te doen. Onze economie is immers enorm internationaal vervlochten. Door ons als gemeente internationaal in te zetten kunnen we het lokale bedrijfsleven ondersteunen bij hun internationale activiteiten en kunnen we de Triple Helix samenwerking (ondernemers, onderwijs, overheid) versterken.

Leren van en met anderen

Steden en regio's over de hele wereld staan voor vergelijkbare opgaven. Kennisuitwisseling draagt bij aan het verrijken van de eigen inzichten, het vinden van betere of snellere oplossingen voor de uitdagingen waar we voor staan, kan helpen bij de professionalisering van onze organisatie en het versterken van de samenwerking met partners in onze eigen stad en in de regio. Ook kan internationale kennisdeling bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de gemeente Oss als werkgever.

> De meerwaarde van deelname aan internationale activiteiten kun je uitdrukken in harde criteria. Tegelijkertijd moet je ook niet onderschatten hoe belangrijk de 'zachte' kant is en hoe die doorwerkt. Het doet iets met mensen als je uit eerste hand ervaart hoe in andere landen gewerkt en gedacht wordt. Je gaat anders kijken. Dat geldt voor onze eigen bestuurders en ambtenaren die deelnemen aan internationale missies, maar bijvoorbeeld ook voor studenten die hier in Oss in contact komen met internationale delegaties.
>
> Voor een gemeente als Oss is het bovendien een middel om provinciaal en nationaal aan tafel te komen. Je wordt ineens gezien als een volwaardige partner. Zeker voor een gemeente als de onze, met een groot aandeel lokale partijen in de gemeenteraad, kan dat een manier zijn om in Den Haag aan tafel te komen. Dat hebben we bijvoorbeeld ervaren in onze contacten met China,

Profilering

Internationaal actief zijn kan een gunstig effect hebben op de profilering van de Gemeente Oss. Het vergroot onze zichtbaarheid en de waardering, zowel internationaal als landelijke en bij onze partners in de provincie en in de regio. Door te kiezen voor een duidelijk profiel, kan een gemeente zich als autoriteit presenteren en dat draagt weer bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente voor de

vestiging van bedrijven. En in het verlengde daarvan zet het Oss – ook internationaal – neer als een stad waar het goed wonen en werken is.

Toegang tot middelen

Europa biedt veel mogelijkheden tot medefinanciering van opgaven die bijdragen aan de Europese beleidsagenda. Hierbij is het goed om te beseffen dat het alleen richten op de aanvraag van EU-fondsen vaak niet tot succesvolle resultaten leidt. Om een subsidie of bijdrage ook daadwerkelijk te krijgen heb je een 'goed verhaal' nodig en een zinvolle samenwerking met andere steden of regio's. Een Europees project volgt dan vaak ook uit profilering en kennisdeling. Tegelijkertijd leveren succesvolle projecten ook meer op dan geld alleen. Ze vergroten het netwerk, bieden leerervaringen en kunnen op hun beurt weer helpen bij lobby en belangenbehartiging.

Afstemming met de buren

Via de snelwegen en zeker ook via de Maas, is Oss direct verbonden met buurlanden. Contacten met België en Duitsland zijn van groot belang, bijvoorbeeld als het gaat om het maken van afspraken over schoon water en (het voorkomen van) lozingen.

Bedrijfsvoering en veiligheid

Naast kansen is het belangrijk om ook alert te zijn op de risico's van internationalisering. Dat geldt bijvoorbeeld voor onze eigen primaire bedrijfsvoering. We moeten onze digitale werkomgeving beveiligen tegen de vele aanvallen die dagelijks – net als bij andere organisaties overigens - vanuit de hele wereld op ons worden afgevuurd. Ook andere internationale risico's vragen onze aandacht: de afhankelijkheid van Rusland voor onze energievoorziening is een recent voorbeeld en hetzelfde geldt voor voeding en andere primaire levensbehoeften. Het bewaken van onze strategische autonomie, als Oss en als Nederland en Europa, krijgt daarmee steeds meer aandacht.

Bijdrage aan de Global Goals

Oss heeft een sociaal hart, en de Global Goals vormen een belangrijke drijfveer voor ons handelen, ook bij internationalisering. Internationaal handelen gaat immers ook over solidariteit en verbondenheid. Niet alleen wat je kunt halen, maar ook wat je kunt brengen. Dat gaat soms om rechtstreekse relaties met het buitenland, maar vaker om de effecten van ons handelen op de wereldwijde doelen die we gezamenlijk binnen de VN hebben afgesproken: tegengaan van klimaatverandering, zorgen voor leefbare steden, schoon water en eerlijke handel.

Randvoorwaarden voor succesvolle internationalisering

Internationalisering levert niet vanzelf deze meerwaarden op. Een succesvolle internationale strategie vraagt om focus en heldere prioriteiten, een duidelijke profilering, koersvastheid en een borging in de organisatie.

Internationalisering is voor ons geen doel op zich. We zetten het in om onze gemeentelijke doelen te behalen en versterken. Internationalisering ligt dus in het verlengde van onze algemene strategie. Het is belangrijk om te weten wat je profiel is als gemeente, waar je prioriteiten liggen, waar je goed in bent en wat anderen van je kunnen leren. Voor een effectieve internationale strategie is het nodig om

scherp te blijven als stad over hoe je je profileert, wat je hoofdprioriteiten zijn en hoe je daarmee slim navigeert.

Gemeente Haarlem

"Tijdens de interviews en bijeenkomsten is geïnventariseerd wat mogelijke inhoudelijke prioriteiten kunnen zijn voor de internationale strategie. Bij de uiteindelijke keuze van de prioriteiten en het bijpassend narratief/internationale kernboodschap van Haarlem is het van belang het volgende op te merken: zet niet op meer dan drie tot vijf prioriteiten in, probeer zoveel mogelijk aan te sluiten bij
Europese en internationale agenda en kies daarbij binnen het onderwerp een 'niche'. Een onderwerp
als klimaat of menselijke maat zijn brede onderwerpen waarbinnen nog veel kan worden gedifferentieerd. Tot slot raakt het internationaal werk alle domeinen: kies daarom voor een goede
balans tussen het sociale, fysieke en economische".

Gemeente Haarlem (2022). Haarlem in de Wereld

Dat geldt zeker ook voor een effectieve Europastrategie: de ambitie om Europese subsidiegelden te verwerven en de public affairs/beleidsbeïnvloedingsagenda dienen in elkaars verlengde te liggen. Daarmee creëer je als gemeente een samenhangend verhaal, dat meerjarig kan worden gebruikt om een positie in te nemen op het Europese toneel. Een van de acties die daarvoor nodig is, is om gemeentebreed of per domein te bepalen wat de belangrijkste doelen en ambities zijn en hoe die passen bij de doelen en ambities van de EU. Ook is het goed om je bewust te zijn van de onderwerpen waarop je als stad en als gemeente iets te bieden hebt: waar blink je in uit? Op basis daarvan kan een keuze worden gemaakt voor de meest kansrijke thema's en projecten waar we als gemeente voor gaan lopen. Er ligt dus een samenhang met de public affairs strategie die we gaan ontwikkelen.

Overigens kunnen er wel accentverschillen zitten in de manier waarop je je richting verschillende netwerken en organisaties positioneert, maar de kern van al deze boodschappen moet gedeeld zijn. Idealiter is dit profiel afgestemd met maatschappelijke partners, en draag je gezamenlijk dezelfde kernboodschap uit. Internationaal succes vraagt dus ook iets van de lokale en regionale samenwerking en de organisatie van onze netwerken. Ook is het steeds belangrijk om ons steeds op het juiste niveau, met de juiste samenwerkingspartners, aan te takken. Dat kan betekenen dat we soms zelfstandig als gemeente het gesprek aangaan, soms via de VNG, soms via Agrifood Capital, als Pharma Delta, soms als onderdeel van de provincie Noord-Brabant, enzovoort. Afhankelijk van het platform waarin je je begeeft, steeds afwegen wie namens Oss de boodschap overbrengt (en dat kan dus ook een samenwerkingspartner zijn die namens ons het woord doet).

Inzet op het internationale toneel vertaalt zich niet altijd meteen in klinkend resultaat. Het is belangrijk om koersvast te blijven, en een strategie te ontwikkelen voor de langere termijn, met een heldere focus, en voldoende mogelijkheden om zaken bij te stellen als nieuwe inzichten daarom vragen.

Samenvattend vraagt een effectieve strategie om:

- Heldere profilering
- Focus en prioriteiten
- Slimme coalities op verschillende schaalniveaus
- Koersvast en inzet voor de lange termijn
- Borging in de organisatie

3. Waar staan we als Oss

Om effectief te zijn moeten de internationale strategie en activiteiten een verlengstuk zijn van een bredere strategie en inzet. Dat betekent dat er aansluiting moet worden gezocht bij het DNA van de stad Oss, de overige kernen en het buitengebied en bij de bredere ambities van de gemeente en haar partners. Daarnaast beginnen we niet vanaf “0”. In dit hoofdstuk schetsen we de positie van Oss op dit moment (2024).

Schaalsprong

Oss maakt een schaalsprong. Die groei biedt onder andere mogelijkheden om op een andere manier binnen de provincie en landelijk invloed uit te oefenen. Een van de doelen die we onszelf als organisatie daarbij hebben gesteld, is het versterken van de strategische slagkracht van de organisatie, zodat we die invloed ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen. Dat vraagt om een duidelijke focus in onze ambities en een helder verhaal daarover naar onze partners. Ook voor een effectieve internationale strategie is dit een belangrijke randvoorwaarde. Daar werken we op verschillende manieren aan. Zo zijn er op verschillende plaatsen in de organisatie strategen aangesteld en wordt er gewerkt aan een strategie (met bijbehorende capaciteit) voor versterking van de public affairs rol van de gemeente.

DNA van Oss

De stad Oss en de vele kernen eromheen hebben een lange geschiedenis, met een rijk archeologisch bodemarchief en een aantal historische vestingsteden. Oss is een sociale en ondernemende stad, waar mensen van aanpakken weten en waar we naar elkaar omzien. De combinatie met de groene omgeving en de ligging aan de Maas en aan het spoor maakt het tot een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. We werken samen om economische en maatschappelijke problemen en uitdagingen het hoofd te bieden. Met ondernemers, met het onderwijs, met maatschappelijke organisaties en met partners in de regio en daarbuiten. We werken vanuit de bedoeling, vanuit wat de praktijk van ons vraagt. Zoals bijvoorbeeld in de Proeftuin Ruwaard, waar we gebiedsgericht samenwerken vanuit de vraag wat de wijk en haar inwoners nodig hebben en alle budgetten op één hoop gooien om zo de positieve gezondheid te bevorderen.

Focus

In het Coalitieakkoord en in onze Kadernota hebben we keuzes gemaakt waar we de komende jaren aan willen werken (zie tekstkader). Dit is een omvangrijke lijst die vraagt om verdere focus voor een effectieve public affairs en internationale strategie.

In ons economisch beleid hebben we vier speerpuntsectoren benoemd. In gesprekken met vertegenwoordigers van deze sectoren en met ondernemers geeft met name de farmasector (Pivot Park) aan het van belang te vinden dat de gemeente samen met de Triple Helix partners een actieve rol speelt op het internationale toneel. Ook voor de agrifood sector is het internationale toneel relevant. In Oss betreft het voornamelijk bedrijven die toeleveren aan de primaire productie, zoals de verpakkingsmiddelenindustrie. Met Agrifood Capital heeft de gemeente een goede partner die het

voortouw neemt voor deze sector. Voor de andere speerpuntsectoren (logistiek, maakindustrie) is de vraag op dit moment minder expliciet.

Belangrijkste ruimtelijke ambities de komende jaren

- Verstedelijking: schaalsprong, masterplan spoorzone, ruimte voor werken, klimaatadaptatie en energie, groen-blauw in de stad, naoorlogse wijken
- Mobiliteit: spoorzone, bereikbaarheid via OV, visie op de haven
- Economie: pivot park, herstructurering en intensivering bestaande bedrijventerreinen, uitbreiding werklocaties
- Energie en klimaat: Duurzame polder, energieneutraal in 2050
- Landbouw: Hoogproductieve kringlooplandbouw in westelijk poldergebied
- Ruimtelijke puzzel: waterberging, landbouwtransitie, woningbouw, energieopwekking, natuur en biodiversiteit

Belangrijkste sociale ambities in de komende jaren

- Werken vanuit de bedoeling en vanuit de behoeften van inwoners
- Passende ondersteuning voor elke inwoner, integrale aanpak sociaal-fysiek, ontschotting in de zorg, positieve gezondheid
- Participatie, aandacht voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, jongeren
- Leven lang leren, inclusief onderwijs, taalonderwijs voor volwassenen
- Versterken van laagdrempelig ontmoeten, in wijk- en dorpshuizen en in de openbare ruimte en via sport
- Maatschappelijk vastgoed: nieuwbouw zwembad, theater, Warenhuis (onder andere bibliotheek, stadsarchief, centrummanagement en het Toeristisch Informatiepunt)

Bilaterale partnerschappen

Oss heeft vriendschappelijke banden (geen officiële stedenband) met China (Taizhou) en Vietnam (provincie An Giang). Die banden zijn voornamelijk geïnitieerd vanuit gezamenlijke economische oriëntaties, namelijk farma (Taizhou) en agrifood (An Giang).

De gemeente Oss heeft in 2013 een Memorandum of Understanding (MoU) getekend met de Vietnamese provincie An Giang. Hierin geven we aan dat wij gezamenlijk streven naar samenwerking op het gebied van agrifood, health, farmacie, life sciences, toerisme en logistiek. De gemeente is de samenwerking aangegaan op verzoek van het Osse bedrijfsleven. Vietnam heeft een sterke landbouwtraditie en zou via Oss in potentie veel producten op de Europese markt kunnen brengen. Er is in de periode 2013-2017 een aantal missies geweest naar Vietnam waar ook de gemeente (bestuurlijk) aan heeft deelgenomen. Inmiddels lopen de contacten voornamelijk rechtstreeks tussen de bedrijven. Daarnaast zijn er ook contacten gelegd met onderwijsinstellingen (o.a. de HAS in 's-Hertogenbosch en de HAN in Nijmegen), die mede vanuit uit deze missies zijn voortgekomen. De partners van de gemeente Oss die we gesproken hebben over deze vriendschapsband geven aan dat de missies die hebben plaatsgevonden waardevol zijn geweest, maar dat er weinig meerwaarde wordt verwacht van nieuwe missies in de nabije toekomst.

We hebben ook een MoU (Memorandum of Understanding) met Taizhou ('China Medical City'), een stad in de provincie Jiangsu waar ook andere Brabantse steden partnerschappen hebben. Er zijn wederzijds contacten geweest, maar dit heeft tot nu toe niet tot een concrete invulling van de MoU geleid. Ongeveer vijf jaar geleden heeft Taizhou Pivot Park verzocht om samenwerking op het gebied van Life Sciences. Pivot Park geeft aan daar op dit moment geen interesse in te hebben, en meer heil te zien in samenwerking met andere regio's[1]. De gemeenteraad van Oss heeft in 2023 kritische vragen gesteld over de relatie met China, en naar aanleiding daarvan is een bijeenkomst georganiseerd waarbij ook een vertegenwoordiger van Amnesty International aanwezig was. Ambtelijk is er regelmatig overleg met de programmacoördinator China van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken) en in provinciaal verband met andere gemeenten, de provincie en de BOM.

Uitwisseling tussen scholen: Maasland College

Internationale vriendschapsbanden zijn er ook tussen scholen en tussen culturele instellingen. Zo heeft het Maasland College een uitwisseling met verschillende Europese landen en is er een uitwisselingsprogramma met Canada dat in het teken staan van de rol van de Canadezen bij de bevrijding van Oss in de Tweede Wereldoorlog. Canadese leerlingen brengen een keer in de vijf jaar een bezoek aan Oss.
Het Maasland College Ook organiseerde ook een aantal keren een "Model United Nations": een internationaal congres voor leerlingen van middelbare scholen, waar grote internationale vraagstukken aan de hand van de 17 Global Goals worden besproken.

Het verwerven van Europese subsidies en beleidsbeïnvloeding

De gemeente Oss maakt af en toe gebruik van Europese subsidies. Er is een subsidieadviseur aangesteld vanuit een extern bureau, die medewerkers van de gemeente kan ondersteunen bij het aandragen van subsidiemogelijkheden die voor ons als gemeente, of voor onze maatschappelijke partners, interessant zijn. Zij adviseert medewerkers over subsidiemogelijkheden (Europees, maar ook provinciaal en nationaal), matcht projecten met subsidieregelingen en ondersteunt bij het aanvragen van deze subsidies. Denk hierbij aan het Europees Sociaal fonds (ESF) voor arbeidsmarktprojecten, Interreg (samenwerkingsprojecten met Europese partners) en EFRO / OP Zuid (transities op het gebied van energie, klimaat, grondstoffen, landbouw & voeding en gezondheid). Er wordt binnenkort een interne subsidieadviseur aangetrokken om een bredere subsidieondersteuning te kunnen bieden en de bewustheid rondom subsidies in de organisatie te vergroten.

Daarnaast speelt Agrifood Capital (AFC) een belangrijke rol in het acquireren van Europese projecten op het gebied van agrifood. Agrifood Capital is een uitvoeringsorganisatie van de samenwerkende gemeenten in de regio Noordoost Brabant (RNOB). Tot dusverre heeft dat niet geresulteerd in een project waarin Oss of Osse bedrijven rechtstreeks betrokken zijn. Toch heeft Oss er wel profijt van,

[1] In Europa zijn dat bijvoorbeeld Gent/Leuven, Barcelona, Basel, Kopenhagen/Malmö, München en Heidelberg/Mannheim. Buiten Europa zijn vooral de Verenigde Staten interessant, bijvoorbeeld Boston en omgeving.

want in veel Europese projecten zit geld voor “soft support” en daarnaast voor financiële ondersteuning van partners, waar AFC bijvoorbeeld open calls voor bedrijven mee kan uitschrijven.

Deelname aan internationale (kennis)netwerken

Het belangrijkste internationale netwerk waar we als gemeente op dit moment zelfstandig in participeren is het *Unesco Global Network of Learning Cities* (GNLC – zie tekstkader). We zijn in september 2022 toegetreden tot dit Learning Cities netwerk, dat sinds 2015 bestaat. GNLC is een internationaal beleid georiënteerd netwerk dat inspiratie, kennis en *good practices* biedt voor steden die levenslang leren voor alle inwoners willen stimuleren. Leren wordt beschouwd als een middel voor individuele ontwikkeling, sociale inclusie, economische ontwikkeling, culturele bloei en duurzame ontwikkeling. Lerende steden in alle stadia van ontwikkeling kunnen profiteren van het uitwisselen van kennis en ervaringen met andere steden. In een lerende stad komen allerlei vraagstukken aan de orde, waarvoor andere steden wellicht al een oplossing hebben gevonden.

UNESCO Global Network Learning Cities

Oss is van oudsher een stad met voornamelijk industrie. Tegenwoordig is Oss een stad die vooral bekend staat om onderzoek en ontwikkeling op het gebied van life sciences en agro-food. Veel jongeren verlaten echter de stad voor hun studie, omdat het hoger onderwijs niet in Oss is gevestigd. Daardoor is het moeilijk om talent te behouden en aan te trekken. Om aantrekkelijk te blijven als een plek om te wonen, werken en leren, heeft Oss een solide samenwerking nodig tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven en een gedeelde visie op hoe de gemeente de ontwikkelingsdoelen wil bereiken.

De Gemeente Oss is ervan overtuigd en verwacht dat het concept van de lerende stad hieraan een bijdrage kan leveren. Ook zien zij dat kennis, ontwikkeling en een leven lang leren nog niet tot de dagelijkse routine van veel inwoners behoren. Toch leert iedereen, elke dag, op verschillende manieren. De stad wil informele en non-formele leermogelijkheden toegankelijker en zichtbaarder maken.

Door aan te sluiten bij het Unesco Global Network Learning Cities kan Oss de ervaringen delen en tegelijkertijd leren van collega's over de hele wereld.

Naast het GNLC nemen we deel aan twee andere netwerken: via BrabantStad (B7) zijn we aangehaakt bij *Eurocities*, en via de Federatie Grote Monumentengemeenten/Vereniging Nederlandse Vestingsteden maken we deel uit van *Heritage Europe*.

De acquisitie van bedrijven en investeerders

Op dit moment is er weinig tot geen ruimte op onze bedrijventerreinen voor nieuwvestiging van bedrijven. Waar wel ruimte is of ontstaat, zijn onze economische speerpuntsectoren leidend. Voor wat betreft het aantrekken van internationale bedrijven is en blijft voor de farmasector relevant. Het gaat dan om innovatieve start-ups. Daarnaast ook de maakindustrie (inclusief agrifood). In het

Coalitieakkoord[2] is afgesproken om Pivot Park als dé farmaceutische hotspot van Nederland ook internationaal te blijven promoten. De gemeente neemt niet zelf de rol van acquisiteur, maar ondersteunt Pivot Park daarin. Voor farma is ook het vinden van investeerders voor de jonge bedrijven op Pivot Park belangrijk.

> Grootste overname ooit: Acerta Pharma
> Oss heeft zichzelf in het verleden op de kaart gezet vanwege de overname van de start up Covalution Pharma door Astra Zeneca in 2015. Inmiddels heet het bedrijf – dat een medicijn tegen leukemie ontwikkelt - Acerta Pharma. Met uiteindelijk een bedrag van 7 miljard euro is dit nog steeds de grootste overname ooit in de farmasector wereldwijd.

Als gezegd speelt de gemeente Oss niet zelf rechtstreeks een rol in de acquisitie van internationale bedrijven. De BOM is mede namens Oss actief op het zoeken en vinden van investeerders en bedrijven ter ondersteuning van Pivot Park. Ook op het gebied van agrifood is de BOM actief in de acquisitie, dit in afstemming met Agrifood Capital[3].

Deelname aan internationale evenementen en participeren in delegaties

Een aantal keren per jaar bezoeken bestuurders of ambtenaren internationale conferenties, beurzen of andere evenementen. Dat betreft met name evenementen in Europa, zoals de Grüne Woche. Het betreft dan bijeenkomsten waar Oss zich kan profileren met een van haar economische, ruimtelijke of sociale initiatieven.
Daarnaast organiseren onze partners bijeenkomsten waar we bij aansluiten. Zo organiseerde BrabantStad onlangs een themareis naar Zwitserland vanuit de themalijn “slimme en duurzame mobiliteit”, waarbij heel gericht projecten bezocht zijn die interessant zijn voor Oss en voor de andere Brabantse steden. Vanuit FoodNL., één van de samenwerkingsverbanden waar Agrifood Capital bij is aangehaakt, wordt jaarlijks een bijeenkomst in Brussel georganiseerd. Daarnaast nemen bestuurders uit hoofde van een van hun nevenfuncties, bijvoorbeeld bij de VNG of de B7, ook af en toe deel aan bijeenkomsten in het buitenland.

Naast deelname aan evenementen en bijeenkomsten, ontvangen we regelmatig uitnodigingen om te participeren in handelsmissies die bijvoorbeeld georganiseerd worden door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), door NL in Business (een samenwerking tussen o.a. VNO-NCW, MKB Nederland en de rijksoverheid) of door de BOM. Ook ondernemersorganisaties, zoals VNO-NCW en de MKB Nederland nemen het initiatief voor handelsmissies. We hebben geparticipeerd in handelsmissies naar onze beide vriendschapssteden in China en Vietnam en onlangs (2023) ook bestuurlijk deelgenomen aan een reis naar Boston (farma).

Ontvangsten van internationale delegaties en bedrijven

Een aantal keren per jaar krijgen we de vraag of we een buitenlandse delegatie willen ontvangen. De afgelopen jaren waren dat bijvoorbeeld Afrikaanse steden die interesse hadden in agrifood. Soms zijn de verzoeken meer algemeen, en is het lastig te achterhalen wat de achtergrond is van een verzoek.

---

[2] Samen Duurzaam Vooruit Coalitieakkoord 2022-2026
[3] En daarnaast in een aantal andere sectoren die voor Oss minder relevant zijn.

Het kost behoorlijk wat ambtelijke capaciteit om een dergelijk bezoek mee voor te bereiden en het is belangrijk om een heldere criteria te hebben waarmee we kunnen afwegen of wel al dan niet gehoor geven aan een verzoek.

Noodhulp

Allerlei zaken die op het wereldtoneel spelen doen ook hun invloed gelden in Oss. In sommige gevallen is het wenselijk dat we daar als gemeente expliciet een rol in spelen of een standpunt over innemen. Dat was bijvoorbeeld het geval na de inval van Rusland in Oekraïne. Toen hebben we net als veel andere gemeenten besloten om snel extra opvangplekken ter beschikking te stellen. Na de aardbeving in Turkije in 2023 hebben we in navolging van veel van onze inwoners besloten om ook als gemeente geld te doneren (1 euro per inwoner). Dit geld hebben we gedoneerd via VNG International, die daarmee een aantal wederopbouwprojecten in Turkije heeft gefinancierd. Natuurlijk zijn er de afgelopen jaren nog veel meer van dit soort gebeurtenissen geweest, en de gemeente kan niet in alle gevallen een actieve rol spelen. Dit kader wil ondersteunen om in voorkomende gevallen een goede afweging te kunnen maken.

Global Goals

Oss zet zich al jarenlang in voor de Global Goals. De doelen van de Verenigde Naties vormen een inspiratiebron en kompas voor ons handelen. Deze werelddoelen zie je terug in de kern van het beleid van de gemeente Oss. We strijden tegen armoede, voor de kwaliteit van het onderwijs en een veilige omgeving om op te groeien. We werken aan duurzame steden en gemeenschappen. We nemen klimaat adaptieve maatregelen en werken samen met partners om klimaatdoelstellingen te bereiken. In onze begrotingen, ons beleid en dagelijks handelen werken we aan deze Global Goals. Als gemeente zijn we bijvoorbeeld bezig met maatschappelijk verantwoord inkopen, waarbij we proberen om via ons inkoopbeleid een positieve maatschappelijke bijdrage te leveren, ook internationaal.

Drie jaar achter elkaar verkoos de VNG ons tot meest inspirerende Global Goal gemeente. Dat was mede te danken aan de activiteiten van het Global Goals Platform Oss. De gemeente ondersteunt dit Platform met een bescheiden jaarlijkse bijdrage. Het platform zet zich vooral in voor het vertalen van de Global Goals naar het hier en nu: wat betekent dit voor Oss zelf. Het Platform brengt mensen, organisaties en ideeën met elkaar in contact en biedt een podium voor goede voorbeelden en prangende vragen. Zo helpt het Platform mensen die met hele concrete acties een bijdrage willen leveren aan een van de Global Goals.

> *“Als je het hebt over “Global Goals", wereldwijde doelen, dan is dat voor veel mensen erg ver weg. De wereld is te groot. Mensen richten zich vooral op hun eigen omgeving en daarom vertalen wij de Global Goals naar het hier en nu. Zo organiseren we bijvoorbeeld twee keer per jaar “De Ontmoeting" waarbij we specifiek op één van de 17 Global Goals focussen. Die bijeenkomsten worden goed bezocht en leveren ook mooie nieuwe samenwerkingen op.”*
> Marian Wagemakers – Global Goals Platform Oss.

Fairtrade

Sinds 2013 is Oss ook Fairtrade gemeente. Dat wil zeggen dat we als gemeentelijke organisatie zoveel mogelijk eerlijke producten (zoals bijvoorbeeld koffie en thee en de producten in het bedrijfsrestaurant) gebruiken. Daarnaast is er ook een kernteam actief vanuit de samenleving, dat initiatieven neemt om de titel Fairtrade Gemeente te behalen en te behouden. Dit vindt plaats vanuit het Global Goals Platform. Ook lokale winkels en andere lokale organisaties verbinden zich aan dit doel, en verkopen dan wel gebruiken fairtrade producten. Samen met het kernteam zorgen we voor media-aandacht en organiseren we activiteiten rond fairtrade.

4. Onze netwerkpartners

In dit hoofdstuk schetsen we een aantal belangrijke publieke partners, samenwerkingsverbanden met mede-overheden en uitvoeringsorganisaties van de gemeente Oss. We stemmen onze internationale activiteiten graag af met deze partners, zodat we de kracht van deze partners zoveel mogelijk benutten en belastinggeld op een goede manier wordt ingezet[4].

Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant zet zich ook internationaal in voor de belangen van de Brabanders en de Brabantse gemeenten, dus ook voor de Gemeente Oss. De provincie Noord-Brabant heeft een eigen vertegenwoordiging bij de EU. Twee provinciale medewerkers volgen de EU-besluitvorming vanuit het Huis van de Nederlandse Provincies. Ook onderhouden ze contacten met diverse EU-vertegenwoordigers, organiseren ze werkbezoeken en kijken ze naar mogelijkheden om Europese fondsen aan te trekken voor projecten in de provincie Noord-Brabant.
Daarnaast heeft de provincie in 2024 een nieuwe internationale economische strategie ontwikkeld, waarin ze de vertaalslag maakt van de maatschappelijke opgaven van Brabant naar de focus op thema's en landen waar de provincie de komende jaren op inzet. Een paar keer per jaar overleggen beleidsmedewerkers van een aantal Brabantse gemeenten die internationaal actief zijn om agenda's af te stemmen en kennis uit te wisselen ('PIO': Provinciaal Internationaal Overleg).

Focus internationalisering provincie Noord-Brabant

De focus en aanpak voor een sterkere internationale positie voor Noord-Brabant liggen op de volgende vlakken:

- Proactief en strategisch samenwerken op topsectoren met Baden Württemberg, Beieren, Noordrijn-Westfalen, Saksen en Thüringen en Vlaanderen. De provincie heeft een vertegenwoordiger in Vlaanderen (Brussel) en Duitsland (München).
- De provincie positioneren als top innovatieregio door de samenwerking met toptechnologische regio's in Japan (Tsukubaregio) Israël en de Verenigde Staten (Boston en San Francisco).
- Nieuwe markten aanboren en langdurige en doelgerichte samenwerkingsrelaties uitbouwen, zoals de relatie met de Chinese zusterprovincie Jiangsu
- Benutten van kansen die goed zijn voor de internationale positie van Noord-Brabant
- Buitenlandse bedrijven stimuleren zich in Brabant te vestigen

Provincie Noord-Brabant (2024). Aanpak internationalisering

[4] Natuurlijk hebben we naast deze partners nog vele andere samenwerkingen en overleggen met private partijen en belangenorganisaties, zoals bijvoorbeeld de Economic Board Oss, Pharma Delta. Ook die bieden weer toegang tot netwerken en partijen op nationaal en internationaal niveau en van die contacten maken we uiteraard gebruik wanneer de situatie daarom vraagt.

Brabantse OntwikkelingsMaatschappij (BOM)

De BOM is een uitvoeringsinstantie van de Provincie Noord-Brabant en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat. Een 'publieke onderneming' die een brug slaat tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheid. De doelgroep van BOM bestaat uit innovatieve bedrijven: startups, scale-ups, het mkb en corporates, die ze helpt om innovatie en ondernemerschap te versnellen. Op het gebied van internationalisering is de BOM actief met het aantrekken van innovatieve buitenlandse bedrijven en het ondersteunen Brabantse ondernemers bij internationale groei. Farma ('Lifesciences and health') is één van de speerpuntsectoren van de BOM, net als agrifood.

BrabantStad

BrabantStad, of de 'B7', is een netwerk van de grootste steden in Brabant en de provincie. Sinds 20 juni 2023 is Oss, samen met Roosendaal, toegetreden tot dit netwerk. De samenwerking is gericht op het scheppen van een sterk internationaal concurrerend en duurzaam groeiend netwerk. Via BrabantStad is Oss ook lid van *Eurocities*.

De komende tijd wil BrabantStad haar inzet richting Europa verder aanscherpen, op basis van de wensen en behoeften van de afzonderlijke partners. Op dit moment zijn de inhoudelijke themalijnen "Slimme en Duurzame Mobiliteit" en "De Digitale Stad". Elke 6 tot 8 weken komen de Europa-adviseurs van de B7 ('Netwerk Europa') samen voor (kennis)deling over de EU-actualiteit, inzet Eurocities en gebruik / voortgang EU-fondsen. Oss is vooralsnog agendalid (we hebben geen Europa-adviseur).

Agrifood Capital

Agrifood Capital (AFC) is de regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noordoost Brabant. Ze zet zich in voor regionale samenwerking op het brede thema agrifood: primaire productie, verwerking en toeleverende bedrijven, (kennis)instellingen en overheid, met als ambitie om koploperregio te zijn in de slimste en duurzaamste voedselketens. Agrifood Capital heeft een groot internationaal netwerk en is lid van een aantal Europese (kennis)netwerken. Deelname aan Europese projecten is een belangrijk onderdeel van het internationale werk van AFC.

VNG

De VNG zet zich via de commissie Europa en Internationalisering[5] in voor alle internationale zaken die van belang zijn voor Nederlandse gemeenten. Het gaat om belangenbehartiging over de grenzen heen (in de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties, en tijdens Europese of internationale debatten en bestuurlijke overleggen in Nederland). En om het ondersteunen van gemeenten bij het aangaan en onderhouden van internationale economische relaties. Daaronder valt bijvoorbeeld ondersteuning van de uitwisseling en samenwerking tussen de 33 gemeentelijke partnerschappen met China, inbreng in het Internationaal Strategisch Overleg Nederland (ISO NL) tussen onder meer decentrale overheden, rijksoverheid en bedrijfsleven en inbreng in de

[5] Onze burgemeester mevrouw Buijs-Glaudemans is lid van de commissie Europa en Internationalisering van de VNG. Via de VNG is ze ook lange tijd lid geweest van het Europese Comité van de Regio's (CEMR). Ze was ook nationaal delegatieleider van het wereldwijde netwerk UCLG: United Cities and Local Governments. Deze bieden allemaal een goed podium om het verhaal van Oss te vertellen.

internationale economische reisagenda voor onderlinge afstemming van missies (de agenda wordt beheerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken). Voor ondersteuning van gemeenten richting Europa heeft de VNG een Europavisie en – strategie ontwikkeld. Tevens is er een Team Europa dat de VNG agenda's verbindt met de activiteiten van de Europese instellingen. De VNG is lid van de *Council of Municipalities and Regions (CEMR)*, een koepel van verenigingen van decentrale overheden en ondersteunt de gemeentelijke delegaties naar het *Europees Comité van de Regio's (CvdR)* en het *Congres van de Raad van* Europa (Congres). Deze delegaties geven de VNG een formele positie in de Europese arena.

VNG International

VNG International, organisatie voor internationale samenwerking van de VNG, heeft als missie om namens de VNG 'bij te dragen aan de versterking van democratisch lokaal bestuur wereldwijd'. De organisatie werkt aan capaciteitsontwikkeling van lokale overheden en ondersteuning van decentralisatie in ontwikkelingslanden en in 'landen in transitie'[6]. Daarnaast ondersteunt ze Nederlandse gemeenten bij het ontwikkelen en uitvoeren van internationaal beleid. Nederlandse kennis over lokaal bestuur is internationaal gezien waardevol. VNG International bouwt op bestaande gemeentelijke ervaring en biedt dienstverlening op onder andere complexe projectinterventies, benchmarks, aanpak van betere lokale belastinginning, fondsmanagement, smart city oplossingen en handboeken. De lokale beleidsagenda van Nederlandse gemeenten is op veel manieren verbonden met de mondiale agenda; in dit verband voert VNG International ook de Gemeenten4GlobalGoals campagne voor de VNG uit, die de leden steunt bij het lokaal bijdragen aan het behalen van de UN Sustainable Development Goals.

G40 stedennetwerk

Het G40-stedennetwerk is het netwerk van 41 grote en middelgrote steden, die voor vergelijkbare stedelijke vraagstukken staan. G40 behartigt de gezamenlijke belangen van de leden richting het Rijk en ook richting Europa. Het doel van de werkgroep Europa is gezamenlijke belangen van de G40-steden richting Europa te monitoren en te behartigen. Oss maakt deel uit van deze werkgroep[7]. Naast inbreng over inhoudelijke thema's, heeft de themagroep Europa vooral ook een rol als schakel tussen de vertegenwoordiging in verscheidene overleggen met het Rijk (Taskforce Europa en medeoverhedenoverleg), de VNG en Interreg.

[6] VNG International staat samen met de Gemeente Den Haag aan de wieg van de "The Hague Academy for Local Governance". Dit instituut biedt praktische ondersteuning aan lokale overheden wereldwijd over goed lokaal bestuur. Gemeente Oss heeft in 2023 twee keer een Internationaal Talent for Governance programma aangeboden. Daarmee hebben we internationale talenten uit Gambia, Irak en Mongolië de mogelijkheid gegeven om stage te lopen in Oss.

[7] Vooralsnog is Oss ambtelijk aangehaakt als agendalid. Zodra er een medewerker subsidies is aangetrokken kan die deze positie innemen.

5. Strategie en afwegingskader

In dit hoofdstuk geven we aan wat voor ons de belangrijkste criteria zijn om internationale ontwikkelingen, verzoeken en activiteiten te wegen, en welke argumenten we daar een rol in laten spelen. Vervolgens schetsen we de gevolgen voor afzonderlijke activiteiten. We sluiten af met een aantal strategische overwegingen.

Criteria en argumenten

Hieronder volgt een lijst met criteria en argumenten, die gebruikt kunnen worden om een goede afweging te kunnen maken bij vragen die op ons afkomen. Voor elk criterium bepalen we in hoeverre er al dan niet aan wordt voldaan. De weging van deze factoren is kwalitatief: soms leidt een optelsom van de verschillende criteria tot een eindoordeel, soms zal één criterium of argument (bijvoorbeeld de geopolitieke situatie of de realiseerbaarheid) doorslaggevend zijn.

a. De inhoudelijke link met Oss

1. Er is sprake van een relatie met de economische speerpuntsectoren, in het bijzonder met farma of met agrifood.
2. Het draagt bij aan onze prioritaire opgaven, die zijn opgenomen in het coalitieakkoord en / of de Kadernota.
3. Er is een duidelijke relatie met de kernwaarden van Oss, of met zaken waar we als Oss in uitblinken[8].

b. Rol van de gemeente en behoeften van onze partners

1. Het initiatief of de vraag komt voort uit initiatieven vanuit het bedrijfsleven, het onderwijs of maatschappelijke organisaties in Oss en bevordert de Triple Helix samenwerking
2. Het speelt in op behoeften van onze Osse partners, bij voorkeur meerdere partijen of een samenwerkingsverband.
3. We bieden een podium aan lokaal netwerk en sluiten aan bij de ambities en opgaven van lokale en regionale partners
4. Het is belangrijk dat er betrokkenheid is vanuit een overheidspartij en er is een duidelijke meerwaarde voor de betrokkenheid van de gemeente Oss, bovenop of naast de betrokkenheid van eventuele andere partijen zoals de provincie, de B7 of andere partners

c. Potentiële toegevoegde waarde

Voor een beoordeling van de potentiële toegevoegde waarde voor Oss zijn de volgende aspecten van belang:

1. Het initiatief biedt kansen voor versterking van de Osse economie of voor versterking van de Triple Helix samenwerking
2. Het biedt mogelijkheden om te kunnen leren van en met andere internationale partners op onderwerpen waar voor de gemeente focus ligt
3. Het biedt mogelijkheid om toegang te krijgen tot additionele middelen (o.a. vanuit de EU)
4. Het biedt mogelijkheid tot profilering van de Gemeente Oss op onze speerpunt-onderwerpen

[8] Dit werken we de komende tijd verder uit, als onderdeel van onze public affairs strategie.

d. Omgevingsfactoren

Een inschatting van de afbreukrisico's en de kansen die samenhangen met de landen / regio's waar de samenwerking / het contact zich op richt:

1. De geopolitieke situatie: de internationale politieke situatie en de gevoeligheid van contacten met / zakendoen met bepaalde landen of groeperingen
2. De mogelijkheid om aan te haken bij / mee te liften met nationale en Europese strategieën
3. Mogelijkheid voor (het bevorderen van) duurzaam en verantwoord ondernemen, inschatting van de risico's die samenhangen met mensenrechten
4. De mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de Global Goals

e. Realiseerbaarheid

1. Afweging van het belang van het verzoek/ initiatief ten opzichte van andere prioriteiten binnen de gemeentelijke organisatie (is het behapbaar, hoeveel andere verzoeken zijn er / verwachten we)
2. Een inschatting of het initiatief gaat leiden tot / bijdragen aan een langere termijn relatie of effect (gaat het voor ons werken, is de relatie duurzaam, etc)
3. De afweging of deelname past binnen het beleid en de uitstraling die we als Gemeente Oss koesteren[9], en of de uitgaven in verhouding staan tot de maatschappelijke bijdrage (in Oss of elders).

Gevolgen voor afzonderlijke activiteiten

Voor een aantal zaken waar we de afgelopen jaren mee geconfronteerd zijn schetsen we wat bovenstaande criteria betekenen. De richting die wordt voorgesteld kan helpen om in vergelijkbare gevallen een goede keuze te maken.

Bilaterale vriendschapsrelaties

Onze lokale en regionale partners voelen weinig urgentie om zwaar te investeren in de vriendschapsrelaties die Oss heeft met Taizhou (China) en An Giang (Vietnam). Deelname aan nieuwe handelsreizen is voor hen geen prioriteit. Zolang hier vanuit het bedrijfsleven of andere Triple Helix partners geen vraag naar is, nemen we als Gemeente Oss eveneens niet meer deel aan dergelijke reizen. We houden de vriendschapsbanden wel – op een laag pitje - in stand[10]. We vinden het belangrijk om elkaar internationaal de hand te blijven reiken als daar aanleiding voor is. We gaan geen nieuwe vriendschapsbanden aan.

Deelname aan handelsmissies, buitenlandse reizen en bezoek van evenementen

In principe nemen we als gemeente alleen deel aan internationale handelsmissies en andere reizen buiten Europa, als er een relatie is met farma / als het van belang is voor Pivot Park of als er een relatie is met UNESCO Learning Cities. In uitzonderlijke gevallen kan - op basis van de criterialijst - een andere afweging worden gemaakt. Ook binnen Europa vinden we reizen in dat kader belangrijk, als ze bij kunnen dragen aan onze beleidsdoelen. Daarnaast kunnen we binnen Europa deelnemen aan

[9] Aansluitend op de nog te ontwikkelen public affairs strategie.

[10] Opheffing van de vriendschapsbanden is onnodig schadelijk voor de diplomatieke verhoudingen en frustreert een eventuele hernieuwde belangstelling vanuit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de toekomst.

reizen en evenementen die gekoppeld zijn aan onze deelname aan samenwerkingsverbanden zoals BrabantStad en Agrifood Capital. Voor deelname aan evenementen maken we per geval een afweging op basis van de criterialijst.

Ontvangst van delegaties vanuit landen buiten Europa

Regelmatig krijgen we verzoeken vanuit landen buiten Europa, met de vraag of we medewerking willen verlenen aan het bezoek van een delegatie. Het gaat dan bijvoorbeeld om delegaties die bijzondere interesse hebben in een bepaald type bedrijven. Soms zijn die verzoeken heel gericht op thema's waar we als Oss sterk in zijn, bijvoorbeeld op farma, agrifood, de maakindustrie of de Triple Helix samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt en onderwijs ('learning cities'). Als het verzoek komt vanuit landen of regio's die ook voor Oss interessant zijn, ligt het voor de hand om het verzoek om medewerking in principe te honoreren. Dat betekent dat we ze koppelen aan een van onze partners, en/ of samen met onze triple helix partners een programma ontwikkelen. Natuurlijk blijft het belangrijk om het afwegingskader te doorlopen en de uitkomsten te betrekken bij de afweging. Argumenten voor afwijzing van een verzoek kunnen zijn dat het landen betreft waar we als Oss geen duurzame relatie mee (kunnen/willen) onderhouden, onderwerpen of sectoren waar we weinig binding mee hebben, of verzoeken die gevoelig liggen vanwege bijvoorbeeld de actuele politieke situatie of mensenrechten. In die gevallen ligt het voor de hand om in principe geen medewerking te verlenen aan een verzoek, of wellicht om het door te spelen aan een andere gemeente of een partnerorganisatie. Specifieke criteria zijn:

- Het bezoek heeft meerwaarde voor een van onze partners in de gemeente
- Er is sprake van overlap met de interesses van partners in onze netwerken (B7, Agrifood Capital, Pharma Delta, etc) en zij willen zij mede organiseren
- Er is sprake van bestaande relaties / verdieping
- De delegatie bestaat niet alleen overheidspartners, maar is Triple Helix
- Er kan meerwaarde worden gecreëerd in relatie tot de Global Goals

Laat ook meewegen of hoeveel capaciteit het honoreren van een verzoek kost voor de ambtelijke organisatie en of dat opweegt tegen de meerwaarde.

Acquisitie van bedrijven en instellingen

Acquisitie van internationale bedrijven is vooral van belang voor Pivot Park. De BOM is onze partner hiervoor, en waar nodig vervullen we daar als gemeente ook een rol in, bijvoorbeeld door deelname aan handelsmissies. We zijn niet zelf als gemeente aan de voorkant actief in de rol van acquisiteur. Het economische beleid dat in ontwikkeling is kan hierin desgewenst andere accenten leggen.

Ondersteuning bij rampen en noodhulp[11]

Verzoeken om ondersteunen bij rampen en het verlenen van noodhulp zijn per definitie ad hoc. Wij vinden het belangrijk en passend bij de sociale traditie van Oss om waar mogelijk een bijdrage te leveren. Tegelijkertijd kunnen we natuurlijk niet altijd in alles bijspringen. Daarom stemmen we onze bijdrage bij voorkeur af met andere gemeenten binnen de VNG en geven we de voorkeur aan gezamenlijke boven soloacties. Onze bijdrage als gemeentelijke overheid komt bij voorkeur (via de VNG) ten goede aan het versterken van lokale overheden in het buitenland: we helpen onze

[11] Zie ook VNG, oktober 2024: Een ramp in het buitenland - Een leidraad voor gemeentelijke besluitvorming

collega's bij het opzetten van acties of bij wederopbouw. Daarnaast willen we ons ook laten leiden door de betrokkenheid van (grote groepen) inwoners: als er vanuit de Osse gemeenschap grootschalige hulpacties op touw worden gezet kan dat een argument zijn voor de gemeente om ook een extra steentje bij te dragen. Besluiten over het leveren van noodhulp bij rampen zijn altijd initiatieven vanuit de gemeenteraad en vragen een apart raadsbesluit.

Benutten van kansen binnen Europa

Een effectieve Europastrategie vraagt om een heldere focus en duidelijke keuzes. We willen een Europastrategie uitwerken die:

- Aansluiten bij de te ontwikkelen strategie public affairs, de nog op te stellen economische visie en het verhaal van Oss
- Kiest voor een aantal (bijvoorbeeld drie) prioritaire gebieden waarop Oss grote ambities heeft en waar veel kansen liggen in Europa; we kijken daarbij nadrukkelijk ook naar wat ons als Oss uniek maakt.
- Aansluit op de strategie van partners binnen BrabantStad (B7), de provincie Noord-Brabant, de G40 en andere netwerken, zodat we de krachten voor lobby kunnen bundelen.

De strategie moet leiden tot betere toegang tot Europese middelen waarmee we ook onze eigen beleidsdoelen kunnen realiseren, en tot een effectievere lobby. Dit vraagt om de inzet van ambtelijke capaciteit om doeltreffend te kunnen zijn. Op die manier kunnen we veel meer profijt hebben van onze deelname aan BrabantStad en andere netwerken, en ook van de bestuurlijke inzet die we nu al plegen in bijvoorbeeld de Werkgroep Europa van de G40. Totdat we een verder uitgewerkte strategie hebben, bekijken we elke kans op financiering op zichzelf, en brengen we uiteraard onze belangen in in de verschillende gremia waarin we vertegenwoordigd zijn.

Europa

Via BrabantStad, Provincie Noord-Brabant, VNG en G40 hebben we op dit moment al toegang tot 'Europa'. In het verlengde van de public affairs medewerker die we willen gaan aanstellen is het goed om een expliciete Europa strategie te ontwikkelen. Daar kunnen we de netwerken waar we nu al inzitten bij benutten. Het is goed om dan ook te heroverwegen of een hernieuwd lidmaatschap* van de Euregio Rijn (Rhein) Waal wenselijk is. Die afweging kan mede gekoppeld worden aan de Strategische Agenda van de Euregio en de prioriteiten van het Interreg programma Duitsland-Nederland.

* In het verleden is Oss na de herindeling met de gemeente Lith een aantal jaren lid geweest van de Euregio Rijn Waal.

Deelname aan internationale (kennis)netwerken

Eventuele deelname aan nieuwe internationale kennisnetwerken koppelen we aan de te ontwikkelen strategische agenda voor Oss en de public affairs agenda.

Global Goals

Als Oss voelen we de morele verplichting om een actieve rol te blijven spelen in de realisatie van de Global Goals. Dat doen we onder andere door het Global Goals Platform Oss te blijven ondersteunen.
Daarnaast leggen we onze internationale activiteiten niet alleen langs de economische maatlat en kijken we niet alleen naar wat we als gemeente kunnen halen. We laten ook meewegen wat we te bieden hebben, en waar we partners elders in de wereld mee kunnen ondersteunen. We willen daarin wel selectiever worden, en kiezen voor een aantal onderwerpen waar we als Oss echt een verschil kunnen maken. Dat betekent dat we ons de komende jaren in elk geval inzetten voor de relatie onderwijs-arbeidsmarkt-bedrijfsleven, onder andere binnen het netwerk van UNESCO Learning Cities. In het verlengde van de te ontwikkelen public affairs agenda en kernboodschap kunnen we daar nog een of twee onderwerpen aan toevoegen, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid (positieve gezondheid, samenwerking tussen zorginstellingen en werken aan gezond blijven in plaats van alleen herstellen van ziektes).
Daarnaast leveren we via VNG International, samen met alle andere Nederlandse gemeenten, ook een bijdrage aan de versterking van democratisch lokaal bestuur wereldwijd.

Strategie

Met het kader en de keuzes hoe we om willen gaan met afzonderlijke activiteiten ligt er een praktisch handvat waar we op korte termijn mee aan de slag willen. Daarnaast willen we toe naar een strategischere afweging van onze internationale activiteiten. We gaan nieuwe relaties alleen aan op basis van onze profilering, focus en prioriteiten. We zorgen voor samenhang met de public affairs agenda die we gaan ontwikkelen en maken een kernboodschap die internationaal georiënteerd is, met focus op een beperkt aantal prioriteiten. We wegen onze bestuurlijke en ambtelijke deelname aan verschillende gremia mede in het licht van deze prioriteiten en we benutten onze netwerken om slimme coalities te bouwen. We pakken activiteiten zoveel mogelijk samen op, zodat de capaciteitsvraag voor ons apparaat behapbaar blijft. We zetten ontwikkelingen in gang die ons voor langere tijd, voor de komende tien jaar, gaan helpen om onze doelen te realiseren. En tenslotte zorgen we voor borging in de organisatie.

> *"De volgende stap voor Oss is om clustergewijs een visie te hebben wat er nodig is, ook op het gebied van internationalisering. Concreet: laten we als BOM, gemeente Oss en Pivot Park een gezamenlijke agenda opstellen, waarbij we gebruik maken van elkaars expertise en netwerken. Dat maakt ons internationaal veel effectiever en dan kunnen we een versnelling maken"*.
>
> Thijs Taminiau, team lead foreign investments, BOM

Bijlage 1: Ontwikkelingen in andere gemeenten

Bij het opstellen van dit kader zijn we ook nagegaan hoe andere gemeenten het doen. Hieronder een overzicht van ontwikkelingen sinds de Tweede Wereldoorlog en van actuele thema's die spelen.

Internationale contacten van Nederlandse gemeenten sinds de Tweede Wereldoorlog

De directeur van VNG International (Pieter Jeroense) presenteerde in een netwerkbijeenkomst[12] de eerste bevindingen van zijn dissertatieonderzoek. Hij onderscheidt 5 dominante thema's in naoorlogs internationaal beleid van Nederlandse gemeenten:

1. Europese verbroedering (vanaf 1951)
2. Grensoverschrijdende samenwerking (vanaf 1958)
3. Ontwikkelingssamenwerking (vanaf 1970)
4. Vrede, veiligheid en mensenrechten (vanaf 1980)
5. Europese integratie (Comité van de regio's) en economische belangen (citymarketing, vestigingsklimaat) (vanaf 1990)

Deze lijst laat zien hoe nieuwe thema's opgekomen zijn. Tegelijkertijd is het belangrijk te benoemen dat de thema's uit eerdere perioden blijven doorwerken in de perioden daarna. Zo is bijvoorbeeld grensoverschrijdende samenwerking in de afgelopen decennia steeds belangrijker geworden, maar heeft het wel een meer economisch karakter gekregen. Op een vergelijkbare manier zijn ook traditionele stedenbanden onderhevig aan de tijdgeest: opgekomen na de Tweede Wereldoorlog waren ze aanvankelijk vooral een manier om vriendschappelijke uitwisseling tussen burgers en tussen besturen te bevorderen. Vervolgens werd ontwikkelingssamenwerking een thema en inmiddels worden stedenbanden afgebouwd of worden ze in een economisch licht geplaatst. Argumenten om stedenbanden af te bouwen kunnen van praktische aard zijn (er wordt weinig direct nut ervaren), maar ook een ideologische achtergrond (standpunten over LHBTI*, mensenrechtenschendingen) hebben. Dezelfde argumenten kunnen echter ook redenen zijn om de stedenbanden juist te behouden (decentrale contacten kunnen economische ontwikkeling bevorderen, en alleen als je in gesprek blijft kun je invloed uitoefenen op bijvoorbeeld het gebied van mensenrechten)[13].

Actuele thema's

Lang niet alle gemeenten hebben een actueel beleid voor internationalisering, vooral grotere gemeenten en gemeenten die in grensregio's liggen vinden het thema belangrijk. De nadruk is de afgelopen jaren steeds meer op het (eigen) economisch belang en op kennisontwikkeling komen te liggen. Daarnaast zijn duurzaamheid en klimaat in opkomst. En tenslotte leven er vragen die te maken hebben met de veranderende en actuele geopolitieke verhoudingen (zoals de relatie met

[12] Bijeenkomst VNG International, Internationalisering van gemeenten. Maart 2024
[13] Over de kansen en risico's van decentrale contacten met China heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid onlangs een brochure uitgebracht. Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023.

China, Rusland, Israël[14]). Activiteiten die Nederlandse gemeenten op het gebied van internationalisering ondernemen zijn met name[15]:

- Het onderhouden van bilaterale contacten met steden en regio's in het buitenland, waarbij er een verschuiving heeft plaatsgevonden van formele stedenbanden naar partnerschappen
- Het verwerven van Europese subsidies
- Deelname aan een grote diversiteit aan internationale (kennis)netwerken
- De acquisitie van bedrijven en instellingen
- Het beïnvloeden van het beleid van de EU en eventueel andere internationale verbanden zoals de VN
- Deelname aan internationale evenementen
- Participeren in delegaties
- Ontvangsten van internationale delegaties en bedrijven
- Verlenen van noodhulp[16]

Naast een eigenstandige uitvoering van deze activiteiten door individuele gemeenten, vindt veel ook plaats via samenwerkingsverbanden (zoals de VNG of regionale samenwerkingen) en door aan te haken op initiatieven van hogere overheden (provincie, Rijk).

"Stads- en gemeentebesturen nemen een steeds meer zichtbare en belangrijke positie in internationale aangelegenheden, werken samen via stedelijke netwerken en nemen deel aan internationale activiteiten die vaak worden omschreven als stadsdiplomatie. Vooruitblikkend betekent de snelle urbanisatie dat veel mondiale uitdagingen en de antwoorden daarop in steden worden geconcentreerd. Steden zullen centraal staan in de wereldwijde reactie op klimaatverandering, migratie, geweld en onrecht, gezondheidszekerheid en veiligheid" – Berggruen instituut[17].

[14] De WRR heeft onlangs een rapport uitgebracht over de veranderende geopolitieke verhoudingen in de wereld, en wat dat betekent voor Europa en voor Nederland. Daarin analyseert de WRR dat Nederland internationaal lange tijd het tij mee heeft gehad. Dat is niet langer het geval. Internationale betrekkingen zijn grimmiger geworden door oorlogen, er is sprake van de opkomst van andere grootmachten en de militaire dominantie van de VS en de NAVO kalven af. Daarmee zullen zich vaker spanningen voordoen in de driehoek van waarden, welvaart en weerbaarheid (3 W's). Dit vraagt om een ingrijpende heroriëntatie op de positie van Nederland in de wereld. Dat raakt ook de binnenlandse verhoudingen. Het effectief omgaan met deze veranderingen en het minimaliseren van de risico's voor Nederland vraagt een inzet van de hele samenleving, en ook gemeenten spelen daarin een rol.

[15] Bijeenkomst VNG International, Internationalisering van gemeenten. Maart 2024

[16] Aanvullend op deze lijst is in een aantal gevallen het beleid dat gemeenten onder de noemer "internationalisering" voeren exclusief gericht op de internationalisering van de eigen gemeente en gemeenschap (kenniswerkers, (arbeids-)migranten, asielzoekers en vluchtelingen). Bijvoorbeeld in Leiden en in Amstelveen. Dat thema laten we in deze nota buiten beschouwing, ook omdat we daar in een aantal gevallen op andere plekken al beleid voor hebben ontwikkeld zoals het "Beleidskader centrale huisvesting internationale werknemers (2023).

[17] Berggruen Insitute is een onafhankelijke denktank, een wereldwijd netwerk dat nieuwe fundamentele concepten ontwikkelt voor de politieke, economische en sociale instituties van de 21e eeuw.

Bijlage 2 Decentrale contacten met China

Oss vindt het belangrijk om elkaar internationaal de hand te blijven reiken. Natuurlijk zijn we daarbij niet blind voor de risico's die daaraan verbonden kunnen zijn. Specifiek voor decentrale relaties met China heeft de
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid een checklist gemaakt.
Risico's zijn:

- Decentrale contacten worden door China ook ingezet om nationale beleidsdoelen te halen
- China zoekt kennis om zijn vermogen tot zelfvoorziening te vergroten en de militaire slagkracht te versterken
- Een decentrale band kan door China worden ingezet als lobbykanaal of drukmiddel in bredere politieke discussies
- Decentrale banden worden door China soms ingezet om makkelijk visa te krijgen voor Chinese delegaties om toegang tot Nederland te krijgen

De volgende checklist kan helpen om een goede afweging te maken:

- Wat is uw behoefte en hoeveel mag dit kosten?
- Weet u waarom u interessant bent?
- Weet u met wie u contact heeft?
- Komt uw Chinese counterpart echt voor u?
- Bent u goed beschermd tegen spionage?

Het rapport geeft uiteraard meer toelichting op elk van deze punten. Tevens is een lijst opgenomen met gevoelige sectoren, en contactpersonen waar men terecht kan voor meer informatie.
De Gemeente Oss heeft op regelmatige basis (elk kwartaal) overleg met de internationaal contactpersoon van RVO over internationale zaken, en de relatie met China komt daarin ook aan bod.

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (2023). Decentrale contacten met China

Bijlage 3: Geraadpleegde bronnen

Bijeenkomsten en overleggen

Bijeenkomst VNG International – Internationalisering van gemeenten – 7 maart 2024
Informatiesessie Informatie- en Contactpunt voor verzoeken uit China – Rijksdienst voor Ondernemend Nederland – 18 april 2024
Podiumbijeenkomst gemeente Oss. Relatie Oss - Taizhou – 30 maart 2023
Provinciaal Internationaal Overleg (PIO) – diverse bijeenkomsten in 2024
Economic Board Oss – bijeenkomst 18 november 2024 en schriftelijke input van een aantal leden (december 2024)

Interviews

Global Goals Platform Oss - Marian Wagemakers, voorzitter
Pivot Park - Britta Driessen, business development manager
Agrifood Capital - Simon Maas, Liaison officer Internationale samenwerking
VNO-NCW - Fleur de Best, regiomanager
TIBO – Robert de Bekker, bestuurslid
Talentencampus Oss / Unesco Learning Cities - Martijn Bos, directeur Talentencampus
Logistiek Platform Oss - Rob Hermes, projectmanager
BOM – Thijs Taminiau, Teamlead foreign investments

Beleidsnota's en andere schriftelijke bronnen

Gemeente Amstelveen (2023). Internationaal beleid 2023-2026
Gemeente Haarlem (2022). Haarlem in de Wereld
Gemeente Leiden (2021). Plan van aanpak bij de visie internationalisering 2021-2024 – gemeente Leiden
Gemeente Oss (2017). Van veilig ver weg naar concreet dichtbij. Visie op het belang van Global Goals op gemeentelijk niveau. Notitie
Gemeente Oss (2017). Beleidsinventarisatie Oss 'Global Goals in kaart'
Gemeente Oss (2017). Kader internationalisering
Gemeente Utrecht (2023). Utrecht: Hearth of Health. Utrecht Internationaal 2023-2030
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid Ministerie van Justitie en Veiligheid (2023). Decentrale contacten met China
Provincie Noord-Brabant (2024). Aanpak internationalisering
Strategie internationale economie, gemeente Tilburg (concept)
Telos (div). Duurzaamheidbenchmark gemeente Oss 2015; Duurzaamheidsprofiel van Oss. Toepassing van de Telos benchmark (2016); Factsheets Oss SDG monitor (2018)
Universiteit Utrecht (2023) in opdracht van Huis van de Nederlandse Provincies en VNG. Van ad hoc naar vanzelfsprekend. Hoe Nederlandse gemeenten en provincies inspelen op Europese integratie
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (2023) Inspiratiegids lokaal mondiaal beleid in de beleids- en beheercyclus
VNG (2024). Een ramp in het buitenland - Een leidraad voor gemeentelijke besluitvorming
VNG International (2020). De Global Goals in het gemeentelijk beleid - Een handreiking voor Nederlandse gemeenten
VNG International (2017, 2018, 2020). Juryrapport Oss Meer inspirerende Global Goals gemeente / grensverlegger Global Goals